

Monumentnummer*: 478489

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 26 oktober 1994
Kadaster deel/nr 82866/89

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Veenhuizen Noordenveld Drenthe

Locatiennaam Locatieomschrijving
Veenhuizen

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Norg L 436

Omschrijving**

Inleiding

RIJKSWERKINRICHTING Eerste Gesticht, gebouwd tussen 1897 en 1903 in een sobere neo-renaïssancistische stijl in opdracht van het Ministerie van Justitie en naar ontwerp van W.C. Metzelaar (het ontwerp werd ook toegepast voor de eveneens beschermde Rijkswerkinrichting Tweede Gesticht, thans Esserheem, Meidoornlaan 38). Het gebouw is opgericht ter vervanging van de Rijkswerkinrichting voor mannen (thans Werkgesticht Norgerhaven). Het Eerste Gesticht is in 1965 en in 1989-1990 verbouwd. Tijdens de laatste verbouwing, naar ontwerp van het Bureau Cor Kalfsbeek, zijn nieuwe hoekvolumes toegevoegd die het symmetrische en representatieve uiterlijk van het middengedeelte versterken. Ook is bij die gelegenheid een hekwerk rondom het gebouw geplaatst. Het gebouw staat thans bekend als de Penitentiaire Inrichting Norgerhaven.

De bescherming betreft het evenwijdig aan de weg gelegen frontgebouw. De overige onderdelen binnen het omgrachte terrein zijn als gevolg van wijzigingen en uitbreidingen niet beschermenswaardig.

Omschrijving

Het frontgebouw is opgetrokken uit baksteen en wordt gedekt door een afgeplat zadeldak met pannen; (vernieuwde) betonnen goten; dakkapellen in voorste dakschild met alternerend een fronton- of segmentboog. Aan weerszijden van de vooruitspringende poort 5

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

traveeën met spaarvelden, rondboogramen met in het boogveld pleisterwerk (stralen); plint; rechterzijde heeft onder de rondboogramen nog kelderramen. Middenstuk met deur en rondboog spaarveld met naamsaanduiding; daarboven uurwerk; natuurstenen elementen (negblokken, consoles en sluitsteen), trapgevel met speklagen en afdekplaten, smeedijzeren windvaan. Aan achterzijde gevelsteen met het opschrift: Met Verpleegden gebouwd.

Waardering

Het binnen een omgrachting gelegen frontgebouw van de Rijkswerkinrichting Eerste Gesticht oftewel Norgerhaven is van cultuurhistorisch, architectuurhistorisch, typologisch, stedenbouwkundig belang alsook van belang voor de geschiedenis van de Rijkswerkinrichting Veenhuizen; tevens van belang als functioneel onderdeel van het uitzonderlijk waardevolle complex Veenhuizen.

Hoofdcategorie

Bestuursgebouwen, rechtsgebouwen en overheidsgebouwen

Subcategorie

Gerechtsgebouw(E)

Functie

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument